

Vzpomínáte? Takoví jsme byli - 70. léta

18.dubna 2010 Dalibor Horák

Koncem minulého roku obohatilo pražské Nakladatelství XYZ předvánoční knižní trh prvním svazkem výpravné edice s názvem Vzpomínáte? Takoví jsme byli. Tato publikace poutavým a odlehčeným způsobem připomíná život v Československu v schizofrenní době reálného socialismu 70. let minulého století, následující díly mají být věnovány dalším dekádám.

Autorskému týmu - dokumentaristce Jitce Škápíkové (*1967) a výtvarníku Jiřímu Houserovi (*1949) se podařilo sestavit za použití dostupných archiválií pestrý kaleidoskop informací s dokonalou vypovídací hodnotou k většině oblastí tehdejšího života. Excerpované prameny - výňatky z dobového tisku - autoři vhodně doplnili úsporným vysvětlujícím textem a jednotlivé části knihy opatřil komentátor Ivan Hoffman (*1952) výstižnými glosami s nezbytnou dávkou sarkasmu.

Téměř třísetstránkové dílo je uvedeno laskavou autorčinou předmluvou, první část knihy s názvem Deset let ve zkratce je pak věnována přehledům klíčových událostí z domova a zahraničí. Ty mají za úkol především uvést případného nezasvěceného čtenáře do kontextu doby či oživit vzpomínky pamětníků. Druhá část s názvem Kupředu levá je dále členěna do osmi oddílů, které jsou věnovány ideologickým schématům doby. Třetí část pojmenovaná Hrdinové a kašpaři se skládá z dvanácti oddílů pojednávajících o životě běžné populace. Čtvrtá část s titulem Chléb a hry obsahuje šestnáct oddílů zabývajících se způsoby trávení volného času. Publikace končí jednostránkovým výhledem do budoucího desetiletí - úvodníkem Rudého práva z prosince roku 1979. Působení textu je umocněno použitím sedmdesáti černobílých a jedenácti barevných fotografií, které doplňuje jednatřicet reprodukcí dobových reklam.

Celou edici bude zejména po jejím završení nepochybně možné označit za záslužný autorský a vydavatelský počin, který shromáždí a čtenáři zpřístupní paletu pramenného materiálu. Série by se mohla stát vhodnou učební pomůckou zejména pro mladší studenty všech společenskovedních oborů. Určitě upoutá i pamětníky, kterým připomene dávno zapomenuté detaily minulých dob.

Začátek normalizace, aneb co předcházelo 70. letům

Normalizace je období, které následovalo po invazi vojsk v srpnu 1968. Nástup normalizace probíhal v několika fázích, podle toho jak postupně ztráceli vliv a moc představitelé tzv. Pražského jara a na jejich místa nastupovali věrní přísluhovači Kremlu.

1. fáze	Postupné odstavování Dubčekova vedení jakožto řídicí koncepční síly. Tato fáze byla dovršena říjnovým plénem ÚV KSČ v roce 1969.
2. fáze	Stranické čistky a poté likvidace všech ostatních struktur (kulturní spolky, Junák, KAN, K-231, Sokol) polednové reformy. Čistky začaly nejprve v Bezpečnosti a v armádě, posléze v odborech a v zájmových organizacích a složkách NF.
3. fáze	Zahájil tzv. Dopis ÚV stranickým organizacím schválený koncem ledna 1970, který vyhlášoval principy „výměny stranických legitimací“. Byly jmenovány prověřkové komise ze starých dogmatických komunistů i z mladých agilních pracovníků stranických aparátů.

Zdroj: www.totalita.cz